

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref.
202309652-19

Vår ref.
26/131 - 2

Dato
20.08.2026

Høring av søknad om bygging av Botnafossen kraftverk i Lund og Eigersund kommune, Rogaland fylke

Krav om registrering

Viser til sak oversendt fra NVE om en søknad fra Dalane Kraft AS om bygging av Botnafossen kraftverk, datert 29.06.2026 (NVE ref.: 202309652-19).

Om vår rolle

Stavanger maritime museum skal, som fag- og forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven, ta stilling til forholdet til automatisk fredete kulturminner og vernede skipsfunn i sjø og vassdrag som berøres av omsøkt tiltak eller plan.

Stavanger maritime museum har myndighet til å kreve å få gjennomføre arkeologisk registrering. Hensikten med registreringen vil være å undersøke om tiltaket kommer i konflikt med fredete kulturminner og skipsfunn, jfr. Lov om Kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 §§ 9, 10, 11 og 14. Kostnader i forbindelse med arkeologisk registrering må iht. Riksantikvarens skrift *Retningslinjer for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven §9, jf. §10* dekkes av tiltakshaver.

Potensialvurdering

Botnavatnet ligger i et hei- og utmarkslandskap der innsjøer og vassdrag har hatt betydning for ferdsel, jakt og fiske. Ved tilsvarende innlandsvann i regionen er det kjent både steinalderlokaliteter i strandsonen og båtstøer og andre spor etter bruk av vannet som ferdselsåre. Bevaringsforholdene i ferskvann er dessuten normalt gunstige for organisk materiale. Stavanger maritime museum vurderer på dette grunnlaget at området har et potensial for automatisk fredete kulturminner, jf. kulturminneloven § 4.

Det er per i dag ikke registrert kulturminner under vann i Botnavatnet i Askeladden. I Kulturminnesøk er det imidlertid lagt inn tre hellere og et bureisingsbruk i området som brukerminner. Brukerminner er ikke kvalitetssikrede forvaltningsdata og har ikke i seg selv vernestatus, men opplysningene indikerer bruk av området over tid. Hellere er dessuten en lokalitetstype som i regionen ofte lar seg knytte til jakt, fiske og ferdsel i utmark, og som erfaringsmessig opptrer i tilknytning til vann og vassdrag.

Vi vil samtidig gjøre oppmerksom på at innsjøer og vassdrag i regionen i liten grad har vært gjenstand for systematiske undersøkelser. Fravær av registreringer i strandsonen og under vann kan derfor ikke uten videre legges til grunn som uttrykk for at slike kulturminner ikke finnes.

Figur 1: Kart med registrerte brukerminner (Kulturminnesøk)

Tiltaket omfatter inngrep i strandsonen og endrede vannstandsforhold, som over tid kan medføre erosjon og nedbryting av eventuelle kulturminner i den berørte sonen. Stavanger maritime museum anser på bakgrunn av dette at det er høyt potensial for funn av fredete kulturminner.

Vår uttalelse – krav om registrering

Stavanger maritime museum krever gjennomføring av arkeologiske registreringer av varslet planområde på grunn av potensialet for hittil ukjente §4 automatisk freda kulturminner.

Det er viktig at tiltakshaver setter en hensiktsmessig avgrensning i vassdraget. Vi minner om at kulturminnelovens undersøkelsesplikt gjelder alt omsøkt areal. Vi ber tiltakshaver om å oversende endelig planavgrensning så snart den foreligger.

Det kan ikke gis tillatelse til tiltaket før den arkeologiske registreringen er gjennomført, og ev funn er ivarettatt.

Survey og forundersøkelser

Stavanger maritime museum ønsker å komme i dialog med tiltakshaver så tidlig som mulig. Av erfaring vet vi at data fra forundersøkelser kan inngå i vårt vurderingsgrunnlag i avklaring av konflikt med fredede kulturminner under vann. Eksempler på data er høyoppløselig multistråleekkolodd, side-scan sonar, syntetisk apertur-sonar og/eller ROV-video av sjøbunnen.

Maksimumsbudsjett

For planens vannareal vil undersøkelsene bestå i kartlegging med visuell inspeksjon og overflateregistrering. Vi legger ved et budsjett som viser kostnadene ved arkeologiske registreringer i det varslede arealet. Typisk omfang av en slik undersøkelse vil ta to dager avhengig av kompleksiteten og eventuelle funn. For en to dagers undersøkelse vil kostnaden ligge på ca. 114 890 eks mva. Da er 8500 kr forbeholdt naturvitenskapelige undersøkelser. Vi minner om at dette er et maksimumsbudsjett og at det kun faktureres for faktiske utgifter og medgått tid.

Den arkeologiske undersøkelsen kan ikke settes i gang før vi har mottatt skriftlig aksept på kostnadene i det vedlagte budsjettet. Vi ber tiltakshaver ta kontakt med oss på et tidlig tidspunkt for å avklare rammer og tidspunkt for den arkeologiske registreringen.

Budsjett arkeologisk registrering

Botnafossen kraftverk									
Saksnr.	26/131	Saksbeh.:	Christopher F. Kvæstad						
				Dato:	20.08.2026				
Sted/gård, kommune	Lund og Eigersund kommuner								
Tiltakshaver	Dalane Kraft AS								
Adresse	Postboks 400, 4379 Egersund								
LØNNSKOSTNADER									
timekostnader	timer	à kr	direkte lønn	sos.utg. 60 %				sum	
Forarbeid	7,5	kr 432,00	kr 3 240	kr 1 944	kr	kr	kr	5 184	
			kr -	kr -	kr	kr	kr	-	
<i>Delsum</i>	7,5		kr 3 240	kr 1 944	kr	kr	kr	5 184	
Feltarbeid	52	kr 432,00	kr 22 464	kr 13 478	kr	kr	kr	35 942	
	0	kr 648,00	kr -	kr -	kr	kr	kr	-	
			kr -	kr -	kr	kr	kr	-	
<i>Delsum</i>	52		kr 22 464	kr 13 478	kr	kr	kr	35 942	
Etterarbeid	22,5	kr 432,00	kr 9 720	kr 5 832	kr	kr	kr	15 552	
			kr -	kr -	kr	kr	kr	-	
			kr -	kr -	kr	kr	kr	-	
<i>Delsum</i>	22,5		kr 9 720	kr 5 832	kr	kr	kr	15 552	
Sum timekostnader	82		kr 35 424	kr 21 254	kr	kr	kr	56 678	
	antall	à kr							
Dykketillegg	0	kr 860,00	kr -	kr -	kr	kr	kr	-	
Sum lønnskostnader								kr 56 678	
Indirekte kostnader			60 % av timekostnader				kr 34 007		
DRIFTSKOSTNADER									
	antall	à kr							
Kost (6-12 timer)	4	kr 397,00	kr 1 588						
Kost (> 12 timer)	0	kr 1 012,00	kr -						
Losji	0	kr 2 500,00	kr -						
Reiseutlegg	Ferre og/eller bompenger		kr 48						
Leiebil el. tilsvarende	Transport og drivstoff		kr 5 000						
Sum reise, kost og losji			kr 6 636						
Forbruksmateriell og utstyr	(lav sats (10%) uten dykking el. bruk av båt)		kr 9 069						
Sum driftskostnader			kr 15 705						
KJØP AV TJENESTER									
			kr -						
			kr -						
<i>Delsum</i>			kr -						
Naturvitenskaplige analyser	antall	à kr							
14C	1	kr 8 500,00	kr 8 500						
Prøveanalyse			kr -						
<i>Delsum naturvitenskap</i>			kr 8 500						
Andre konsulentttjenester			kr -						
Sum kjøp av tjenester			kr 8 500						
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)									
Stavanger maritime museum			0 %	kr -					
SUM BUDSJETT (maksimum)							kr 114 890		

Kommentar til budsjett

Stavanger maritime museum har satt opp et budsjett for feltundersøkelse. Undersøkelsene består i en arkeologisk registrering i vann. Ved feltarbeid med dykking vil museet bruke fire dykkere med rett kvalifikasjon og sertifisering. Dykkerne vil være ansatt av museet, og museet vil ha arbeidsgiver- og HMS-ansvar for personalet under feltarbeidet. Dykkerrutiner og HMS-dokumenter tilknyttet det arkeologiske feltarbeidet oversendes ved etterspørsel.

For mer informasjon om budsjett og arkeologiske registreringer vises det til Riksantikvarens skrift *Retningslinjer for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven §9, jf. §10* - tilgjengelig på Riksantikvarens nettsider.

Dykketillegg

Satsen er kr 860, - pr. Person/dykkedag. Satsene justeres årlig.

Sosiale utgifter

Inkluderer pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift, feriepengeavsetning og forsikring. Satsen er 60% av direkte lønnsutgifter.

Overhead

Satsen er 60% av lønnsrelaterte utgifter + sosiale utgifter.

Diett (kost og losji)

Benytter satser fra statens reiseregulativ. Det er budsjettert med hotellovernatting. Satsene justeres årlig.

Forbruksmateriell og utstyr

Dette utgjør 15% av direkte lønnskostnader tillagt sosiale utgifter og indirekte kostnader. Dekker nødvendig utstyr og forbruksmateriell som dykkerutstyr og båt.

Uforutsette utgifter

Ved vesentlige uforutsette forhold vil det utarbeides nytt budsjett for registreringene.

Kostnadsjustering

Ved lønnsoppgjør vil timesprisen justeres. Lønnsoppgjør gjennomføres i løpet av høsten hvert år.

Sikt- og bunnforhold

Arkeologiske undersøkelser under vann krever gode siktforhold. Flere forhold kan føre til at en undersøkelse utsettes. Algeoppblomstring, nedbør, vannstand og vind påvirker sikt i sjø og vassdrag. Stortare og andre alger kan dekke bunnen i vår- og sommerhalvåret. Arbeid kan bli utsatt om forholdene ikke tillater det.

Med hilsen

Christopher F. Kvæstad
arkeolog

Arild Skjæveland Vivås
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til
Rogaland fylkeskommune Avdeling plan og
 kulturmiljø